

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 8P/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6620202255
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Balážová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2020:6620202255.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Magdalénou Balážovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: U. G., D. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa matky: V. A., D. XX.XX.XXXX, H. N. F. L. XXXX/X, XXX XX, U., štátna občianka Slovenskej republiky, zastúpená JUDr. Erika Mochňacká, advokátka, Advokátska kancelária, T. G. Masaryka 14/A, 984 01 Lučenec, IČO: 42 300 797 a otca: M. G., D. XX.XX.XXXX, H. N. S. D. XXX, XXX XX D. O. D. O., S. Z. N. XXXX/XX, XXX XX Ž. D. Z., Česká republika, štátny občan Českej republiky, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloleté dieťa: U. G., D. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky: V. A., D. XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Otec: M. G., D. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu maloletej U. výživným v sume 100 Eur mesačne od 01.04.2020; výživné je splatné v pravidelných opakujúcich sa sumách, vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky.

III. Zameškané výživné za dobu od 01.04.2020 do 31.10.2020 v sume 141 Eur je otec povinný zaplatiť do 20 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Styk otca: M. G. s maloletým dieťaťom: U. G., D. XX.XX.XXXX sa neupravuje.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka maloletého dieťaťa prostredníctvom zástupkyne doručila Okresnému súdu Lučenec (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) dňa 25.05.2020 návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej U.. V návrhu uviedla, že s otcom dieťaťa sa poznajú od roku 2017, od roku 2018 žili spolu v jednej domácnosti ako druh a družka do novembra 2019, kedy sa matka s dcérou s dieťaťom odsťahovali zo spoločnej domácnosti z dôvodu dlhodobých vzájomných nezhôd s otcom dieťaťa pre alkoholizmus a jeho finančné problémy. Keďže spoločne žili v Českej republike, matka sa odsťahovala naspäť na Slovensko, ku svojim rodičom, lebo v Českej republike nemala žiadne rodinné zázemie. Otec s tým súhlasil, tiež súhlasil s tým, že dieťa bude mať trvalý pobyt na Slovensku. O maloletú U. sa od jej narodenia výlučne stará matka, dieťa má zdravotné problémy, ako novorodenec absolvovala operáciu cysty na vaječníku, má zúženú nosnú prepážku a potravinovú intoleranciu na kravskú bielkovinu a atopický ekzém. Po narodení dieťaťa sa otec o jeho výchovu nezaujímal, zdravotné problémy maloletej a osamelosť matky, mali negatívny vplyv na matku aj dieťa. Preto matka opakovane viackrát vycestovala s maloletým dieťaťom ku svojim rodičom na Slovensko, ktorí jej pomáhali nielen finančne, ale aj osobnou starostlivosťou. Počas ich neprítomnosti záujem otca o matku a dcéru nebol veľký, otec zo svojich

zlozvykov neupustil. Ani po návrate matky do Česka sa situácia nezlepšila, zarobené peniaze míňal len na vyplatenie nájmu (aj to nie vždy) a osobné potreby (hlavne alkohol a hry). Preto sa matka v novembri 2019 rozhodla, že opäť odíde k rodičom na Slovensko. Otec tomu nenamietal, nič neurobil preto, aby ostali v Českej republike. Od odchodu matka sama otca iniciatívne kontaktuje, spočiatku mu posielala aj fotografie maloletej dcéry. Otec však iniciatívu vyvíja iba sporadicky. Na maloleté dieťa prispieval minimálne a to iba dvakrát poslal peniaze (vo februári 2020 2.500 českých korún a v marci 2.000 českých korún). Po odchode matky na Slovensko, matka bola začiatkom roka 2020 v Prahe s maloletým dieťaťom na lekárskej prehliadke a s otcom stretli. Matka mala záujem obnoviť spolužitia s tým, že by si našla prácu v Prahe, tam by žila s dcérou a za otcom by mohli chodiť. Otec s tým nesúhlasil, povedal, že on bude cestovať za nimi na Slovensko. Následne sa dohodli, že otec pricestuje za nimi na Slovensko vo februári 2020, ale neprišiel, pretože je to pre neho drahé.

Matka v návrhu ďalej tvrdila, že kontakt otca s matkou a dcérou je iba minimálny, čo matku viedlo k presvedčeniu, že otec už o ňu, ako o partnerku, nemá záujem a tiež ani o maloleté dieťa. Matka vysvetlila otcovi, že keďže nežijú v spoločnej domácnosti je potrebné, aby súdnym rozhodnutím bol upravený výkon rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Otec so zverením dieťaťa do osobnej starostlivosti matky súhlasil, nesúhlasil s platením výživného, pretože údajne nepracuje. Matka pripravila písomné podanie, ktoré mailom zaslala otcovi, nereagoval naň.

Matka má vyživovaciu povinnosť len k maloletému dieťaťu, s ktorým žije u svojich rodičov. Je poberateľkou rodičovského príspevku. Od februára 2020 poberala príspevok v sume 19.194 českých korún, od mája v sume 9.077 českých korún (333,9 Eur). V tejto výške ho bude poberať až do troch rokov veku maloletého dieťaťa. Do nástupu na materskú dovolenku matka pracovala v Špindlerovom Mlyne ako servírka. Detskou lekárkou maloletej je MUDr. Hana Kuráková a okrem toho je dieťa v liečbe detskej alergiológičky MUDr. Miriam Lakoščíkovej a kožnej lekárky MUDr. Zuzany Sečnickovej, PhD. V návrhu na začatie konania matka vyčíslila mesačné výdavky takto: bývanie 200 Eur (prispieva rodičom na nájomné), strava 300 Eur (dieťaťu kupuje hypoalergénne mlieko - 19 Eur/1 krabica, mesačne spotrebuje 4-5 krabíc), telefón 10 Eur, oblečenie pre dieťa, drogeria 80 Eur, plienky 30 Eur. Kvôli zdravotným problémom maloletej (atopický ekzém, alergia na kravské mlieko) matke vznikajú zvýšené výdavky na stravu, oblečenie a drogeriu dieťaťa, okrem toho mu zakúpila aj čističku vzduchu.

Otec žije v Českej republike, naposledy pracoval ako čašník v hoteli SAVOJ v Špindlerovom Mlyne. Výšku jeho príjmu matka nevedela. Okrem vyživovacej povinnosti k maloletej U., nemá žiadnu inú vyživovaciu povinnosť.

Matka navrhla, aby bol upravený výkon rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu tak, že bude zverené do jej osobnej starostlivosti, ona bude dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Od otca žiadala, aby na maloletú U. prispieval výživným v sume 150 Eur mesačne, vždy do 15.dňa toho ktorého mesiaca počnúc dňom 01.04.2020. Styk otca s maloletou U. nenavrhol upraviť.

2. Kolízny opatrovník prešetril pomery dňa 16.06.2020 u matky, podal písomnú správu z ktorej vyplynulo, že v čase vykonaného sociálneho šetrenia sa nenachádzala v domácnosti, preto dňa 19.06.2020 bol s ňou uskutočnený pohovor na úrade. Kolízny opatrovník zistil, že matka poberá rodičovský príspevok vo výške 9.077 Kč (333,9 Eur) a osobne sa stará o maloletú U.X., len k nej má vyživovaciu povinnosť. Od novembra 2019 žije spolu s dieťaťom v domácnosti starých rodičov zo strany matky. Predtým žila matka s dieťaťom a jeho otcom v spoločnej domácnosti v Českej republike. Otec súhlasil so zverením dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, vyživovaciu povinnosť k dieťaťu si plnil tak, že vo februári 2020 poslal 2.500 Kč (98,46 Eur), v marci 2020 2.000 Kč (73,14 Eur), v máji 2020 poslal 2.000 Kč (73,14 Eur) a v júni 2020 sumu 2.500 Kč (98,46 Eur). Matka kolíznemu opatrovníkovi uviedla, že po návrate na Slovensko svoj kontakt s otcom dieťaťa neprerušila, písala mu a posielala správy, tiež fotografie a informovala ho o maloletej dcére. V súčasnosti matke pomáhajú rodičia, ktorí jej poskytli bývanie v 3-izbovom byte, obaja sú starobní dôchodcovia. Byt je zariadený ako obývacia izba, spálňa a izba ktorú užívajú starí rodičia. V spálni má dieťa svoju detskú posteľku, obývacia izba slúži aj ako herňa pre maloletú, dieťa má dostatok hračiek. Domácnosť je zariadená štandardným nábytkom a vybavená elektrospotrebičmi bežnej potreby. Súčasťou bytu je kúpeľňa a WC. Hygiena domácnosti bola v čase sociálneho šetrenia na veľmi dobrej úrovni. Matka prispieva rodičom na chod domácnosti sumou asi 200 Eur mesačne, je nemajetná. Prostredie v ktorom maloletá U. aktuálne žije plne vyhovuje jej potrebám. Medzi matkou a maloletým dieťaťom je vytvorené silné citové puto a emocionálnu podporu dieťaťu poskytujú aj starí rodičia. Počas rozhovoru matka uviedla, že kým žili s otcom v spoločnej domácnosti, otec maloletú občas prebalil, kúpala ju však sama, lebo otec nemal potrebné zručnosti. S maloletou dcérou sa hral iba vtedy, keď sa mu to hodilo. Vo voľnom čase sa zvykol otec dieťaťa hrať hry za peniaze cez telefón. Maloletému dieťaťu sa venoval iba v prítomnosti iných osôb, aby ukázal aký je

starostlivý otec. Jediné čo otca bavilo boli prechádzky s maloletou U., pretože vtedy si mohol dať pivo. Z dôvodu nedostatočných zručností otca a požívania alkoholických nápojov sa matka bála maloleté dieťa nechávať s otcom osamote. Otec si často požičiaval peniaze od úžerníkov a rodine nevedel vytvoriť bezpečie a istotu domova. Aj po odchode zo spoločnej domácnosti sa matka snažila o to aby otec často volával, aby dieťa počulo jeho hlas. Otec v písomnej komunikácii s matkou písal viac o sebe a nepýtal sa na maloleté dieťa, napr. koľko má zubkov, akú hračku má rada, čo papá a podobne. O to sa začal zaujímať viac až poslednú dobu. Podľa slov matky medzi maloletým dieťaťom a otcom nie je vytvorené primerané citové puto a otec sa o jeho vytvorenie ani veľmi nesnaží.

Maloletá U. vykazovala známky veľmi dobrej starostlivosti. Dieťa disponuje dostatkom oblečenia primeraného jeho veku a počasiu. Oprávnené výdavky na uspokojovanie potrieb maloletej uviedla matka vo svojom návrhu.

Kolízny opatrovník na základe vykonaného sociálneho šetrenia s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa, jeho citové väzby, vývinové potreby, ako i stabilitu prostredia, v ktorom sa má realizovať jeho výchova, konštatoval, že matka má vytvorené vhodné materiálne a výchovné prostredie pre zabezpečenie jeho riadnej starostlivosti a napĺňanie jeho citových a vývinových potrieb. Aktuálne maloletému dieťaťu poskytuje osobnú starostlivosť v rozsahu svojich možností a schopností. Matka súčasne rešpektuje právo dieťaťa na udržiavanie rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi, uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča a v tomto smere sa snaží o zachovanie pozitívneho vzťahu maloletej k druhému rodičovi. Vzhľadom na najlepší záujem maloletého dieťaťa a skutočnosť, že maloletá je v tomto veku primárne citovo naviazaná na matku, navrhol kolízny opatrovník zveriť maloletú U. do osobnej starostlivosti matke, výšku výživného navrhol určiť s prihliadnutím na odôvodnené potreby dieťaťa, ako aj reálne príjmové možnosti povinného, dané tak jeho subjektívnymi vlastnosťami ako i objektívnymi skutočnosťami. Úpravu styku otca s dieťaťom nenavrhol.

3. Súd doručil otcovi návrh na začatie konania, správu kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov, poučil ho o jeho procesných právach a mlčanlivosti, doručil mu aj správy o zdravotnom stave maloletého dieťaťa a vyzval ho, aby sa k návrhu v lehote 10 dní písomne vyjadril. Otec predvolanie na pojednávanie prevzal dňa 19.10.2020, nezúčastnil sa ho, po pojednávaní bol súdu doručený jeho email, v ktorom ospravedlnil svoju neúčasť kvôli koronavírusovej situácii v Českej republike a uviedol, že všetky potrebné dokumenty pošle poštou. Súd pojednával v neprítomnosti otca a vykonal dokazovanie prečítaním rodného listu dieťaťa v pripojenom spise súdu sp.zn. 6P/19/2020, návrhu, listín tvoriacich súdny spis, lekárskeho správ o maloletom dieťati, správy o platení výživného otcom, výsluchom matky a zistil tento skutočný stav:

4. Dňa XX.XX.XXXX sa narodila maloletá U. v C. G., v Českej republike. Otcem dieťaťa je M. G., D. XX.XX.XXXX, čo mal súd preukázané z rodného listu maloletého dieťaťa, ktorý je vydaný Ministerstvom MV SR - osobitná matrika Bratislava zväzok ORI/133 ročník 2018, strana 32, por. č. 94. Z návrhu na začatie konania, ale aj správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov mal súd preukázané, že spočiatku žili rodičia s maloletým dieťaťom v spoločnej domácnosti v Českej republike. Spolužitie s otcom matka ukončila v novembri 2019, kedy sa odsťahovala s maloletou dcérou na Slovensko, do domácnosti svojich rodičov, kde žije aj v súčasnosti. Dôvodom ukončenia vzájomného spolužitia boli dlhodobé vzájomné nezhody, alkoholizmus a finančné problémy otca, čo tvrdila matka.

5. Súd dokazovaním zistil, že od narodenia sa o maloleté dieťa stará výlučne matka (súd nemal pochybnosť o tomto tvrdení matky, keďže otec, napriek výzve súdu, nedoručil žiadne písomné vyjadrenie k návrhu na začatie konania a v konaní zostal nečinný). Matka poberá rodičovský príspevok v sume 9.077 Kč mesačne (333,9 Eur) a maloleté dieťa je v starostlivosti pediatričky MUDr. Hany Kurákovéj, ktorá dňa 02.07.2020 poskytla lekársku správu o zdravotnom stave maloletej U.. Potvrdila, že „dieťa je v jej starostlivosti od 14.02.2020, stará sa oň matka dieťaťa, dieťa je z II. gravidity, dojčené bolo 2 mesiace, vzhľadom k nálezu vývojovej cysty na ľavom ováriu po operačnom výkone v roku 2019. Dieťa po dvoch mesiacoch od ukončenia dojčenia má potiaže s úporným atopickým ekzémom, nutná je špeciálna strava Nutrillon allergy care, prísna diéta. Má potvrdenú alergiu na bielkovinu kravského mlieka, preto je nutná dispenzarizácia v špecializovaných ambulanciách. Dieťa pravidelne navštevuje imunualergiológickú ambulanciu, užíva pravidelne antihistaminiká, pri zhoršenom stave je nutné podávanie perorálneho kortikoidu. Dieťa je tiež sledované v kožnej ambulancii, pre intermitentné exacerbácie atopickej dermatitídy. Liečbu odporučenú kožným lekárom dodržiava. Vzhľadom k uvedenému sú u dieťaťa zvýšené finančné nároky na lieky na zabezpečenie adekvátneho zdravotného stavu. Dieťa je očkované

podľa platného očkovacieho kalendára, matka sa riadne stará o dieťa, pravidelne navštevuje ambulanciu pre deti, dieťa je vždy čisté, ustrojené, starostlivosť matky je výborná.“

6. Lekársku správu o maloletom dieťati podala aj MUDr. Miriam Lakoščíková, z ambulancie pediatickej imunológie a alergiológie v ktorej uviedla, že „dieťa je u nej v liečbe od 13/03/2020, v krvných testoch bola potvrdená ľahká pozitivita na bielkovinu kravského mlieka, dieťa ale netoleruje hypoalergénne mlieko, ktoré je možné predpísať v tomto veku lekárkou, ale vyššiu radu hypoalergénnych mliek - Nutrilom allergy care (ktoré nad 1 rok veku teda lekárka nevie predpísať cez poisťovňu), preto ho matka kupuje sama a lekárka sa nevedela vyjadriť k tomu, koľko balení mesačne dieťa potrebuje, keďže nemá presnú preskripciu/mesiac a preto nevedela ani uviesť presné náklady matky na kupovanie mlieka pre dieťa (jedno balenie pre samoplatcu je cena cca 18,23 Eur - ceny sa menia v lekárňach á 3 mesiace, preto cca). Z ostatných liekov dieťaťu predpisuje Aerius sirup, kde je doplatok 2,22 Eur (1 balenie, predpis bol 06/2020 a užíva 1-2 mesiace).“

7. MUDr. Zuzana Sečníková, PhD. z Dermatovenerologickej ambulancie Avederm s.r.o., IČO: 51 844 991, Slov. republiky rád 2444/6, 984 01 Lučenec podala dňa 16.06.2020 lekársku správu o zdravotnom stave maloletej U., ktorá je sledovaná v jej ambulancii „od 04.03.2020, kedy prišla na prvé vyšetrenie pre zhoršenie kožného nálezu v sprievode matky. V tom čase matka uvádzala u dcéry prerezávanie zubov, nočný nepokoj, svrbenie a škrabanie prejavov. Dieťa bolo riadne dermatologicky vyšetrené, čoho výsledkom bol lokálny nález zodpovedajúci diagnóze atopický ekzém (xerodermia, erytém a drobnopapulózny exantém v predilekčných lokalizáciách, o.j. exkoriácie). Matka pacientky bola v súvislosti s diagnózou poučená o režimových a diétnych opatreniach i zásadách lokálnej liečby, ktorá zahŕňa olejové kúpele, pravidelné používanie emoliencií a lokálnu protizápalovú liečbu vo forme krémov/mastí.

Pacientke bol vystavený elektronický recept s preskripciou vyššie uvedených liečiv na dobu cca 1 mesiac používania s celkovým doplatkom 5,56 Eur (podľa poslednej platnej kategorizácie liekov zo dňa 01.06.2020). Okrem liečiv viazaných na lekársky predpis bola matke pacientky v snahe zvýšiť kvalitu každodennej starostlivosti o dieťa s atopickým ekzémom navrhnutá možnosť zakúpenia emoliencií, či sprchových olejov z radov voľne predajných dermokozmetických prípravkov. Zdravotný stav dieťaťa je toho času stabilizovaný, kožný nález sa po aplikácii liečiv upravil. Keďže ide o chronické ochorenie s tendenciou k recidívam, vyžaduje si pravidelnú každodennú starostlivosť, dodržiavanie diétnych a režimových opatrení. V súvislosti so zdravotným stavom tak matke dieťaťa vznikajú zvýšené výdavky v sume 15-50 Eur mesačne. Matke bol vydaný termín najbližšej plánovanej dermatologickej kontroly s poučením, že pri zhoršení stavu je možná kontrola ihneď.“

8. V priebehu konania zástupkyňa matky oznámila súdu, že otec dieťaťa začal platiť výživné na maloletú U. a do vyhlásenia rozsudku ho zaplatil takto: 28.05.2020 2.000 Kč t.j. 73,14 Eur po zaokrúhlení 73 Eur, 18.06.2020 2.500 Kč t.j. 91,42 Eur po zaokrúhlení 92 Eur, 15.07.2020 2.500 Kč t.j. 91,42 Eur, po zaokrúhlení 92 Eur, 17.08.2020 3.000 Kč t.j. 109,71 Eur po zaokrúhlení 110 Eur a 15.09.2020 2.500 Kč t.j. 91,42 Eur po zaokrúhlení 92 Eur. Takto otec dlhuje výživné za celý apríl 2020 v sume 100 Eur, za máj 2020 100-73 Eur t.j. 27 Eur, za jún 2020 100-92 Eur je 8 Eur, za júl 2020 dlhuje 8 Eur, za august 2020 preplatok 10 Eur a za september 2020 dlhuje 8 Eur. Spolu otec dlhuje za dobu od 01.04.2020 do 31.10.2020 sumu 151 Eur - preplatok august 2020 10 Eur = 141 Eur.

9. Súd po vykonanom dokazovaní, sledujúc záujem maloletého dieťaťa dospel k záveru, že návrh matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností je dôvodný, čo do umiestnenia dieťaťa, nie však čo do žiadanej výšky výživného z týchto dôvodov:

10. Podľa Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 23. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, čl. 8 ods. 1. a 2. Súdny členský štát majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania. Odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

11. Podľa článku 9 ods. 1., 2. keď sa dieťa oprávnené presťahuje z jedného členského štátu do iného členského štátu a nadobudne tam nový obvyklý pobyt, súdy členského štátu pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa sa zachovávajú, ako výnimku z článku 8, právomoc počas trojmesačného obdobia po presťahovaní vo veci zmeny rozsudku o úprave styku, ktorý bol vydaný v tomto členskom štáte predtým,

ako sa dieťa presťahovalo, ak nositeľ práva styku na základe rozsudku o práve styku má naďalej svoj obvyklý pobyt v členskom štáte pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa. Odsek 1 sa neuplatňuje, ak sa nositeľ práva styku, ktorý je uvedený v odseku 1 podrobil právomoci súdov členského štátu nového obvyklého pobytu dieťaťa účasťou na konaní pred týmito súdmi bez toho, aby namietal ich právomoc.

12. Podľa článku 3 písm. b) Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti v členský štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná: súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného.

13. Z citovaných nariadení mal súd preukázané, že právomoc v tomto konaní mal súd prvej inštancie v Slovenskej republike, v ktorej žije dieťa spolu s matkou už od novembra 2019, kedy sa s maloletým dieťaťom vrátila na Slovensko. Na rozhodovanie o vyživovacej povinnosti bola právomoc tohto súdu daná podľa Nariadenia Rady 4/2009 a použitý bol právny poriadok Slovenskej republiky Zákon o rodine a Civilný mimosporový poriadok. Konanie o výžive maloletej je konaním vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 písm. c) zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej „C.m.p.“) a podľa § 112 ods. 1 citovaného zákona na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplývala miestna príslušnosť súdu prvej inštancie na konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, lebo má bydlisko v jeho obvode.

14. Podľa čl. 5 zák. č. 36/2005 Z.z. (Zákon o rodine) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujem maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovanej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

15. Podľa § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä
a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
c) správa majetku maloletého dieťaťa.
Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

16. Podľa § 30 ods. 1 Zákona o rodine, rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením.

17. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. 6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

18. Podľa § 75 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.
Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

19. Súd po vykonanom dokazovaní mal nepochybne preukázané (výsluchom matky, správou kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov, ale aj dôkazom o platení výživného otcom dieťaťa), že rodičia maloletého dieťaťa nežijú spolu, dieťa žije spolu s matkou od novembra 2019 v Slovenskej republike. Matka s dieťaťom býva v domácnosti svojich rodičov o dieťa sa stará, starostlivosť o dieťa je príkladná, vykonanými dôkazmi vrátane lekárskeho správ o zdravotnom stave maloletého dieťaťa to bolo preukázané. Súd uveril tiež tvrdeniu matky, že pri odchode zo spoločnej domácnosti spolu s maloletým dieťaťom otec súhlasil s tým, aby sa s dieťaťom vrátila na Slovensko a do domácnosti svojich rodičov, kde má rodinné zázemie. Matka má vyživovaciu povinnosť len k maloletému dieťaťu, vyživovaciu povinnosť k nemu si v súčasnosti plní osobnou starostlivosťou oň, vzhľadom na vek dieťaťa a jeho aktuálny zdravotný stav, ktorý si vyžaduje prísnu diétu, zvýšenú hygienu, zvýšené výdavky na ošetrovanie pokožky dieťaťa a s tým spojených výdavkov na jeho ošatenie, keďže dieťa trpí chronickým atopickým ekzémom. Z tohto dôvodu (aktuálny zdravotný stav dieťaťa, vrátane jeho výživy hypoalergénnym mliekom) vznikajú matke zvýšené výdavky na výživu dieťaťa a jeho odôvodnené potreby.

20. Súd preskúmal matkou vyčíslené výdavky, ako výživou povinného rodiča a konštatuje, že výdavky rodiča na bývanie (nájomné v sume 200 Eur rodičom mesačne) sú nevyhnutné a je potrebné ich uprednostniť pred všetkými výdavkami povinného rodiča, aj pred výživným (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine). Zmyslom tohto uprednostnenia výdavkov povinného rodiča, je neobmedzovať výživným materiálne potreby rodiča natoľko, že by mohlo dôjsť k ohrozeniu vlastného živobytia rodiča a jeho schopnosti materiálne zabezpečiť výživu maloletého dieťaťa.

21. Otec má vyživovaciu povinnosť len k maloletej U., hoci v konaní nepreukázal výšku svojej mzdy (napriek výzve súdu a poučeniam súdom o jeho procesných právach a povinnostiach) súd poukazuje na § 75 ods. 1 Zákona o rodine podľa ktorého, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. V súlade s princípom potenciality príjmov súd u povinného prihliada na uvedené hľadiská aj v prípade, ak sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Rovnako prihliada aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný rodič na seba prípadne berie. Schopnosti povinného predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti; je možné rozumieť nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, jej zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z tohto hľadiska sa schopnosti skúmajú ako faktické príjmy a výdavky povinného. Subjektívne schopnosti sa môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne príslušnom odbore, vekových kategórií, dosahované zárobky v danom povolání. Pokiaľ je povinný nezamestnaný, skúmajú sa dôvody takéhoto stavu, situácia na trhu práce, jeho aktivita smerujúca k získaniu zamestnania, dôvod ukončenia posledného pracovného pomeru. Súd pritom vychádza z možnosti pracovného uplatnenia a priemerného príjmu podľa správy o voľných miestach v danom regióne. V súčasnosti nie je nezvyklým javom ani migrácia za prácou so zreteľom na kvalifikáciu, vek, získanú prax a ďalšie charakteristiky povinného.

23. Z takto vykonaných dôkazov súd dospel k záveru, že po preukázanej podstatnej zmene pomerov u maloletého dieťaťa, ale aj u jeho rodičov, keď dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni povinného rodiča (§ 62 ods. 2 druhá veta Zákona o rodine) je v možnostiach a schopnostiach otca platiť výživné v sume 100 Eur mesačne od apríla 2020. Výživné v tejto sume zodpovedá možnostiam a schopnostiam otca (ktorý má vyživovaciu povinnosť len k maloletej U.) a pred všetkými výdavkami otca, ktoré mu vznikajú, je povinný si najskôr splniť vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu. Nakoniec výživné v tejto sume už otec aj platil, čo mal súd preukázané tvrdením matky a keďže výživné bolo určené v sume 100 Eur mesačne a otec ho nezaplatil od 01.04.2020, ale až od mája 2020, tak súd zameškané výživné za dobu od 01.04.2020 do 31.10.2020 v sume 141 Eur určil otcovi zaplatiť jednou splátkou do 20 dní od právoplatnosti rozsudku z dôvodu, že dieťa je na výživné odkázané, suma zameškaného výživného nie je neprimerane vysoká a zodpovedá možnostiam a schopnostiam otca. Zameškané výživné súd vyčísľil takto: dňa 28.05.2020 otec zaplatil 2.000 Kč t.j. 73,14 Eur po zaokrúhlení 73 Eur, 18.06.2020 2.500 Kč t.j.

91,42 Eur po zaokrúhlení 92 Eur, 15.07.2020 2.500 Kč t.j. 91,42 Eur, po zaokrúhlení 92 Eur, 17.08.2020 3.000 Kč t.j. 109,71 Eur po zaokrúhlení 110 Eur a 15.09.2020 2.500 Kč t.j. 91,42 Eur po zaokrúhlení 92 Eur. Takto otec dlhuje výživné za celý apríl 2020 v sume 100 Eur, za máj 2020 100-73 Eur t.j. 27 Eur, za jún 2020 100-92 Eur je 8 Eur, za júl 2020 dlhuje 8 Eur, za august 2020 má preplatok 10 Eur a za september 2020 dlhuje 8 Eur. Spolu otec dlhuje za dobu od 01.04.2020 do 31.10.2020 sumu 151 Eur - preplatok august 2020 10 Eur = 141 Eur.

24. Súd tiež vzal do úvahy zákonnú vyživovaciu povinnosť oboch rodičov k maloletému dieťaťu podľa § 62 ods. 1, 2 a 4 Zákona o rodine, podľa ktorého „plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť“ a súčasne vzal do úvahy ustanovenie § 62 ods. 5 Zákona o rodine „výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

25. O splatnosti výživného súd rozhodol podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého „výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.“

26. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 zák. č. 151/2015 Z.z. (Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „C.m.p.“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku na Okresný súd Lučenec, Fiľakovská cesta 287, 984 01 Lučenec.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 62 ods. 1, 2 C.m.p. je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 C.m.p., v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 C.m.p., zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 C.m.p., odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 C.m.p., odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 C.m.p., na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 349 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1000 Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva práva na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnenne premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).